

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 41. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, február 19.

A drágaságról.

Irtá: Menozser Lipót.

Nagybecskerek, február 19.

II.

Az előző cikkemben elmondottak kellő méltatása mellett, a tehetősebbek is, meg a szűkösebb viszonyokra szorítottak is meg fogják annak módját találni, hogy a fennálló drágasággal miként küzdjenek meg. Annak előállása világforgalmi, drágább termelési, részben rossz terméskől előállott okra, közlekedési és szállítási nehézségekre vezethető vissza. Bármilyen dicséretes kormányunknak azon törekvése, hogy a drágaság okait, ezeknek elhárítását maga is keresi, ez irányokban törvényhatóságok, szaktestületek véleményét és javaslatait bekéri, ámde ezeknek megnyilvánulásai, rendezései, az ebből levonandó és alkalmas mazást nyerő következtetései a mostani drágaság talán már meg is szűnt, avagy talán már egy másik újból föllépettel állandunk szemben.

A jobb és könnyebb megélhetés egyik leglényegesebb tényezője a mezőgazdasági termelés. A földet művelők fokozott értelemesebb, növényekben, állatokban többet és többet termelő képessége jobban meg fog felelhetni hazánk belfogyasztási igényeinek és még a külföldnek is képes lesz föltségeket szolgáltatni. Teszi ezt nagy részben már most is, mert a tojásnak, szárnyasoknak megdrágulása a nagy mértéket öltött kivételből ered, de nagyobbra fejlődött termelés nélkül vagy kivétel nem volna, vagy a belfogyasztásra nem maradna, vagyis a szegény magyar nem tudná megfizetni.

Másrészt a tengerentuli nagy világ-részek földjeinek őstermő erejéből előállott nagy gabona készleteknek Európa felé történt megmozdulásának köszönhető az, hogy a kenyertelenség ára nem növekedett az elviselhetetlenségig.

A kié a föld, azé a hatalom. De lehet-e annak hatalma, ki földjét csak $\frac{1}{e}$, sokszor

talán csak $\frac{1}{10}$ értékéig vallhatja és tudhatja tulajdonának, mert sok esetben csak a jelzett arányban szerezte azt meg saját pénzerejével. Termelhet-e az ilyen földtulajdonos annyit és oly árért, hogy a világgiacon megjelenő mezőgazdasági árukkal versenyezhesen.

Ebből az következik, hogy földmivelő népünk ilyen csekély tökébefektetés mellett már szinte kisebb-nagyobb tiszta hasznót hajtó mellék- és háziipari foglalkozásokra szokják. Ilyen a kosár-, szalma-, sás- és gyékényfonás; szőnyegkészítés és különösen pedig a selyembubó termelés. Az elmúlt évben 500.000 koronánál több májdnem tiszta jövedelem ütötte a markát olyanoknak, kik kizárólag a munkából ki-dőltek közé, avagy a gyermekkorba tartozók.

Hogy azon nagy terhek, melyek nálunk a földbirtokra nem annyira a közszolgáltatásokból, mint tartozásokból erednek, ne csak elviselhetők, de törleszthetők is legyenek, arra a védvamos és kedvezési intézkedések egyedül nemcsak hogy nem alkalmasak, hanem az értelmességben és annak kifejtésében magasabbra törekvésben, fokozott munkásságra hátráltatóan is hatnak.

Nálunk a mezőgazdasági tevékenység, az ezáltal előálló produktumok sikerülése, a lehető legnagyobb mennyiségig való fokozása minden közjólétnek alapvetője. A természetmennyek árának nem a legnagyobb fokig való felcsigázása, hanem azoknak lehetőleg bőségesebb előállítása adja meg a jövedelmezőséget, mert közepes, mindenki által elviselhető árak mellett értékesített, akárcsak közepes termés is jobban megfizeti a földbe pénz és munkával tett befektetést, mint a gyenge termésnek nagy, sőt túlnagy árakon való értékesítése.

A kenyertelenség szolgáltató gabonafélék árának és így a kenyérnek magának is olcsóbbá válása közel kilátásban van. Ha sikerül e a Szerbiával már két éve beállott vámbáborot, illetve teljes határzárt, egy üdvös, mindkét országfel jogos igazait

kiegyenlítő, tisztességes béke dülőjére juttatni, akkor a reánk nehezülő drágaság is enyhülne.

Nem kell a mi mezőgazdáink marha- és háziállattenyésztését a tulolcsóvá választól féltetni. Tenyészszemek ők mindég jobbat és jobbat és mentől többet, akkor nagyobb hasznát fogják látni, mint mostan a túl-nagy árak mellett, amelynek zsebre vágásához nem elég gyakran jutnak. Nemcsak a nagy világgiacon is, de a mi szegényes becskereki piacunk, meg városunk is el-bir nagyobb bőségesebb ellátást, különösen ami keddi marha vásáraink, amelyek mindig nem konganak, nem bögnök, nem ordítanak, hanem tátongnak a nagy ürességtől, amiről a mi, terjedelme dacára, valamikor szűk, de most bőségesen nagy vásárterünk szomorú tanuságot tesz.

Szegények vagyunk, de azért valamikor jól is éltünk, most is azt szeretnénk, de ide-oda már nincsen miből. Dolgozunk többet, költsékezzünk észszerűbben, kerüljük a dorbézoláshoz vezető mulatságot, annak főmérével, a szesz italal. A vasárnapokat ne korcsmázással és kávéházással, hanem vallásos magunkbaszállással, tiszta erkölcs és hasznos tudás felé vezető értelmünk gyarapításával ünnepe-ljük meg.

A katonai kérdések. Mint Bécsből jelentik, a közös hadügyminiszteriumhoz közelálló részről a Neue Freie Presse a következő értesítést kapta a katonai kérdésekről:

Még egy irányban sem történt konkrét kezdeményezés a katonai kérdések megoldása céljából. Ha a hadügyminiszter tegnap úgy nyilatkozott, hogy készül e részben a tárgyalásokra, akkor erre kizárólag a magyar delegációban elhangzott beszédek, nevezetesen Hoitsy Pál, Okolicsányi László és Lovász nyilatkozatai indították. De úgy látszik, hogy a magyar politikusok körében nincsenek még tisztázva a vélemények abban a tekintetben, hogy mi módon indítandók meg a tárgyalások. Annyi bizonyos, hogy ezekben a tárgyalásokban a novum a következő lesz: Eddig-élé analóg esetekben a magyar kormány és a korona között voltak tárgyalások. Ezáltal el kell

A „TORONTÁL” tárcája.

A sólyom.

— Te megint lármázni fogsz... Pedig meg kellene mondanom, hogy...

Dersait ur nem lett izgatott feleségének a betörésére. Helyet mutatott neki a vendégek számára való fauteuilben, az íróasztala mellett, egy kissé elrendezte papírjait s végigfutotta a vesztegeiről szóló számsort, aztán visszatüppedve székébe, intett, hogy beszéljen.

Nem is hallgatott rá. A fiatal asszony számlákat tartott idegesen, remegő kezével. Ebből mindent megértett. Péntek. Mindig péntek. És visszagondolt a multra. Mikor még kezdetén voltak ennek a gyötrelmes civakodásoknak, gyakran elgondolta, hogy árvát vett el, akinek semmije sem volt a világon. És hogy meg is csalja őt. Ujra láthatja azt a lehetetlen helyzetet, amibe hónapokkal ezelőtt került. Kezdetben, hogy megbizonyosodott, szörnyű fájdalom vett erőt rajta. Magára vett mindent, hogy ötven éves korában házasodott meg s nagyon is ifjú feleséget vett. Egyetlen elégtételt és kivezető utat látott: vissza-szni nejenek a szabadságot. Menjen férjhez a kedveséhez vagy éljen vele, ahogy akar.

Am abban a percben, hogy végre akarta hajtani ezt az elhatározását, megtudta, hogy a kedves, valami monsieur Chardy, egy szerencsétlen állástalan ember. Valószínű, hogy éppen kedvesének a pénzéből él. És Dersait urat mind-ezeknek ellenére elfogta valami szánalom arra a gondolatra, hogy a nyomorúságba dobja s az élet minden egyéb baját rázudítja erre a törékeny tudatlan kacér kis teremtesre, aki neki adott öt évet ifjúságából, szépségéből. S végre is szerette

öt. Egy maltressat, ha kiábrándul belőle az ember, nem látja többé, de a feleségét. Itt legalább valami árnya megmaradhat a boldogságnak. Leg-főleg megadja neki a fizikai szabadságot és gondoskodik szükségleteiről.

Ezalatt a madame szavait csak töredezzve hallotta. Előbb vigasztalanul beszélt, aztán fel-ingertülve, végre kétségbeesve.

— Azt hiszed, hogy nekem nem kinos, hogy téled kérjek. De ha nem adsz magadtól... Különbben is neked, a pozíciódnak van szüksége rá, amit teszek! Ha nincs pénz, mit vesztegeted az időt, mért nem keresel te is valami biztos állást, hivatalt, mint mások? A te tudásoddal, összeköttetéseiddel ez nem is volna nehéz... De nem! Te elhanyagolod. Mondják, hogy mindenütt egyedül vagy, én nem létezem! És ha neked nincs szükséged semmire, nekem magamnak is meg kell fosztanom magamat mindentől.

Mosoly játszott a Dersait ajkán. Ezt gondolta.

— Ha tudná, hogy... Ha megmondanám neki, hogy...

Gondolatban átfutotta a titkot, igen, csak egy szót kellene odavetnie:

M. Chardy tehát vesztett a kártyán?

M. Dersain nem mondta ki, félt a jóvá nem tehető hibától.

— Hát végre is, mennyit akarsz?

— Mit akarok... mit akarok... Hisz én nem magam kedvéért akarom. Nekem magamnak nem kell semmi. Csak a hiba az enyém és a szemrehányás, a többi...

— Mennyit?

— De hát számold meg!... Nézd ma-gad, tudod, miről beszélek...

— Mennyit?

— Ötszáz frank.

Az összeg egy kicsit nagy volt a Dersaint ár tárcájának, meghökkent tőle.

A fiatal asszony suttogta:

— Ez az! Megtagadod tőlem, nem adsz, szemrehányást...

— Nem teszek szemrehányást, nem is tagadom meg, de...

— Igen, igen, megtagadod! Azt hiszed, nem tudom, mit gondolsz? Az én hibám, hogy nem volt semmi hozományom. Oh, tudom, hogy ezt sohasem bocsátod meg nekem! Hiszen tud-tad, mikor elvettél! Oh, te jól ismered az életet! Ha az ember nem akar semmit sem adni a feleségének, vegyen el egy szakácsnét. M. Dersaint megijedt, hogy egy újabb szóradat indul meg. Nem volt kedve több magyarázathoz. Fel-állott. Madame Dersainton meglátszott, hogy ez egyszer diadalmaskodott a férje fősvénységén. Valóban nem lehet vele másképp beszélni, csak így, mert nincs szíve! Valóban szíve nincs!...

A krízis elhalasztódott. Dersaint ur ránézett; úgy érezte, hogy egy ravasz kis kapzsi sólyom ül a kezén. Egy ujmozdulattal kiteker-hető a nyakát. Egy jelt tett, mintha akarná is, aztán szekrényéhez lépett és kinyitotta:

— Tessék! — szólt egyszerűen.

Mme Dersaint mohón nézett a bankjegyekre. Közeledett, kinyújtotta kezét, ideges ujjakkal ki-szedte, kurtán megköszönte és gyorsan eltávozott, alázatos arccal.

Mikor az ajtón eltűnt, csak akkor figyelt föl a férje. Valami gyermekes győzelmet érzett. Melancholikusan mosolygott. Egy kis fájdalom zugott át szívében, aztán megrántotta vállát:

— Nos, hát dolgozzunk!...

Jean Reibrach.

térni ettől az állásponttól, mert a magyar kormány az osztrák kabinettel kell tárgyalnia, a hadügyminiszter pedig e tárgyalásokban csak a szakértő tanácsadó szerepét viheti. Ez az új alap és egyedül ezen az alapon képzelhető el az új tárgyalás. Kétségtelen, hogy a tárgyalás megindítása az ausztriai és a magyarországi politikai helyzet alakulásától függ. Már a legközelebbi jövő meg fogja mutatni, vajjon a birodalom két államában olyan lesz-e a politikai helyzet, hogy a közeli napokban meg lehessen indítani e fajta tárgyalásokat?

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 óráig kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10 óráig.

Február 23. A kaszinó közgyűlése.
Február 23-án az „Iskolagyermekbarát-egylet” közgyűlése.
Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

Az árvákért.

A nagybecskereki róm. kath. árvaház-egylet a következő felhívással fordul a közönséghez:

Van az ember szívében egy hur, egy idég, amelyet az embertársának sorsáról való értesülés azonnal rezgésbe hoz. A költő egy ilyen rezgésről számol be, amikor az utcasarkon szakadozott vékony ruhában sirdogáló kis érva fiúról azt mondja, hogy:

A kis Isten-adta!
Mefogtam a kezét a szegény árvának.
Haza vittem az én
Édes jó anyámnak...
Neki adja mindenki
A legjobb falatját;
Ugy szeretjük mindnyájan
A kis Isten-adtát!

Valóban az Isten adja a gyermeket!

A kis gyermekek közül hány marad apa, anya nélkül?

Városunkban sokan érezve e hur rezgését szívükben, iparkodtak oly intézményt létesíteni, melyben az árván maradt gyermekeket vallásfelekezeti és nemzeti szempontok tekintet nélkül, nevelhessék, hogy az édes apai és anyai gondoskodást, mosolygó arcot és szeretetteljű amennyire lehet, pótolják. Fáradságot, anyagi eszközöket nem sajnálva, létrehozták az árvaházat. Az árvaház-egyesületnek vezetősége tudva azt, hogy nemcsak érvó szívvel vannak az emberek megáldva és többen oly módon is élnek, hogy jótekonyságot is gyakorolhatnak, azon kérésrel fordul a társadalomhoz, hogy „A kis Isten-adta” árvákról ne feledkezzenek meg és tehetségükhöz mérten pénzbeli vagy természetbeni adományokkal segítsenek az egyesületnek az árvákat jó honfiakká nevelni.

Nagybecskerek, 1908. február hóban.

A nagybecskereki r. kath. árvaház-egylet nevében:
Szeffő Sándor, titkár.
Franz József L., elnök.

— Személyi hír. Botka Béla főispán ma reggel Budapestre utazott.

— Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Debrő Mihály pénzügyi szanavizsgálót pénzügyi számtanácsosá a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

— Egyházi kinevezések. Németh József püspök Balindov Iván vingai segédlelkészt Csiklovabányára helyettes-plébánosává nevezte ki. Czirbusz József csanádpalotai káplánt pedig ugyanily minőségben Vingára, Ébert András ujmisés áldozárt csanádpalotára, Kindl Ede náköfalvai káplánt ugyanily minőségben Apátfalvára és Ugi Géza ujmisés áldozárt Náköfalvára káplánnak diszponálta.

— Ügyészségi megbízott. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Grogloth János alibucári kir. járásbírói aljegyzőt az alibucári járásbírói mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

— Községi tisztújítás. Horvátkecsán, mint lapunknak írják, tegnap február hó 18-án volt dr. Uzbasich Gáspár csenei járási főszolgabíró elnökelete alatt az előjárók választása. Ez alkalommal egyhangúlag megválasztották bíróknak Michich István Sztévínt, albíróknak Kaurich Vénát, (aki mint albíró ebbeli minőségében 40 ik éve működik egyfolytában) esküdteknek: Michich Tamás Gyurit és Michich Ferenc Izidort, pénztápnak Kaurich Józsefet. A választás megtörténte után, mely a legeszebb rendben lefolyt,

Kaurich Vince vendéglőjében lakoma volt, ahol lelkes és hazafias felkészültek hangzottak el a királyra, a házra és a járás szeretett főszolgabírájára.

— A sorozás Nagybecskereken. Mint már megírtuk, az 1908. évi főszorozást Nagybecskereken március hó 21-én és 22-én fogják megtartani. Az első napon az első és második korosztálybeliek, a második napon pedig az idegenek, kik helyben való sorozásért folyamodtak és a harmadik korosztályba tartozók fognak sorozásra kerülni.

— A községek villamvilágítása. A mozgalomból kifolyólag, amit a városi villamvilágítás igazgatója és a szakbizottság a szomszédos községek villamvilágításával való ellátására megindított, az előmunkálatok mindinkább előre haladnak. Legújabbban Elemér, Kunán, Melenec és Törökbecsének a hálózatba való bekapcsolását is tervezik. E célból Beck Gyula villamvilágítás igazgató most az illető községekben tárgyal a villamvilágítás dolgában.

— Mozgósítási előmunkálatok. A honvédelmi miniszter a szokásos mozgósítási előmunkálatokra vonatkozólag a következő rendeletet intézte a vármegye alispánjához:

A közigazgatási hatóságok mozgósítási előmunkálatának az 1908. évi főszorozás alkalmával fogantatandó megvizsgálására nézve az alábbi rendelkezések mérvadóak: A sorozójárások és városok mozgósítási előmunkálati közül csak azok vizsgálandók meg behatóan, melyek az 1906. évi főszorozás óta változtak, illetve amelyekben 1906. évi május 1-je óta a közigazgatási beosztás változása folytán változások történtek. Közigazgatási beosztás változása folytán megvizsgálandók tehát: az újonnan alakult járássok és városoktól vábbá azon járássok munkálati, melyekhez és melvektől községek és körjegyzőségek átcsatoltattak, melyekben új községek és körjegyzőségek megszűntek és végül amelyekben a községeknek körjegyzőségek szerinti beosztása megváltozott. A községek munkálati közül az 1907. évi főszorozás alkalmával kölféle okok miatt meg nem vizáltak, föltétlenül megvizsgálandók. Főhivom ebből kifolyólag az érdekelt törvényhatóságokat, hogy azonnal intézkedjenek arra nézve, hogy a fenti értelemben történő munkálat fogantatása akadályokba ne ütközzék.

— A bírák egyenruhája. Az évek hosszú sora óta készülő polgári perrendtartás sok száraz paragrafusa között huzódik egy igen érdekes rendelkezés, amelyről eddig kevés szó esett a reformmal foglalkozó közönség körében. A perrendtartási javaslatnak az a rendelkezése az életbeléptetési törvény 83. §-ában foglaltatik és kurtán csak annyit mond:

„Az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy a bíróság és az ügyészség tagjai hivatali működésükben hivataluk magyar-jellegét kifejezésre juttató bírói öltönyt viseljenek.”

Meg van tehát a mód azt a régen javasolt újítást megvalósítani, mely szerint az igazságszolgáltatás papjai magasabb hivataluk gyakorlása közben ne a változó divatnak hódoló öltönyben, hanem magyaros viseletben jelenjenek meg a fórumon. Hogy milyen legyen az a magyaros viselet, azt a szakasz nem határozza meg, hanem részletkérdésnek tekinti, amelynek megoldása az igazságügy legfőbb órére tartozik.

— Játék a fegyverrel. Végzetes szerencsétlenség híre érkezik a temesmegyei Obád községből: Paucz Szimeon ottani fiatal legény tegnapelőtt este együtt ivott szűlei lakásán Csora Konstantin nevű barátjával. Mulatozás közben Paucz elővette pisztolyát és azt mutogatni kezdte barátjának. A fegyver töltve volt a forgatás közben elült. A golyó a szerencsétlen Csora mellébe hatolt, aki eszméletlenül rogyott össze. Életveszélyes sebével lakásán ápolják. A vizsgálatot megindították.

— Pénzhamisító cigányok. Lippáról jelentik: Szurucseszku István szisztaroveci földműves feljelentésére az itteni csendőrség letartóztatott két cigányt, Kerpács Istvánt és Florea Ignácot, kik azon ürügy alatt, hogy Szurucseszku-nak hamis egykoronás pénzök gyártásához prést és anyagot szállítanak, 470 korona értékű ezüst tárgyat csaltak ki tőle. Mikor Szurucseszku látta, hogy csak egy értéktelen anyagmintát és pár ólomdarabot kapott, feljelentette a cigányokat. A csendőrség házkutatást tartott a cigányoknál és talált is egy ócska prést és 1000 darab primitív veresű 1 koronást, mire a cigányokat letartóztatta.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott gyerekek, kik étvágyhiányban, felfúvásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz-por” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Széküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5)

Irodalom.

„A vármegyéből.” Fölkértünk az alábbi sorok közlésére: Tisztelettel kerem mindazokat, akik „A vármegyéből” című könyvemre előfizetőket voltak szivesek gyűjteni, hogy küldjék mielőbb vissza a gyűjtőlevelet, mert tájékozódni szeretnék a könyvmondó példányszámok dolgában. Sz. Szigethy Vilmos. Szeged.

„Zenei Magyarországot” közkedvelt zeneműfolyóiratnak a ma megjelent 352-ik füzeté, mint rendezés, gazdag, érdekes zenei újdonságokkal bővelkedik. Farsangi füzet tartalmazza: I. Heideberg Albert, az idény leg-sikerültebb chansonjaiból összeállított remek „Bonbonniere” című francia négyesét. II. Lengyel Miska „Gambrius” polka francaise-ját. III. Sousa F. John „Keresztes lovagok” című rendkívül népszerű amerikai indulóját. Az ügyesen szerkesztett, életrevaló folyóiratot, mely ma már majd csaknem minden magyar zeneeszlád zongoráján feltalálható, felesleges ajánlanunk. Gazdag, értékes tartalma és magas olcsó ára, önmagát ajánlja; csupán annyit szólnak, kik nem ismernek, hogy egy negyedében 6 ily gazdag történelmi füzet jelenik meg és így a legszebb zeneműújdonságokat kapja az előfizető 3 korona negyedévi előfizetésért. Előfizetések a most folyó XV. évfolyam 59-ik (I. jan. márc.) évfolyamra a „Zenei Magyarországot” (Kiskor Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest, VIII., József-körút 24. intézendők.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 20. Hentesek táncvigalma.
Február 22. Mulatság a Lloydban. (Wäscher-Mädl bál.)
Február 29. Nyomdászok jux-estélye.
Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.

„Mulatság a Lloydban. A nagybecskereki Lloyd-társulatnak legközelebbi mulatsága szombaton, február 22-ikén lesz, amikor úgynevezett „Wiener Wäschermädl”-táncestélyt rendez a Lloyd vigalmi bizottsága. A fesztelen és kedves mulatságnak ígérkező táncestély 9 órakor kezdődik a társulat a tagokon kívül az azok által bevezetett vendégeket is szivesen látja.

„A nagybecskereki könyvnyomdászok jux-estélye. A nagybecskereki könyvnyomdászok szakegylete folyó évi február 29-ikén szanatörüm alapja javára a kaszinó összes termeiben jux-estélyt rendez. A jegy ára elővételben 1 korona, a pénztárnál 1 kor 20 fillér. Az estély kezdete fél 9 óra. A mulatságnak gazdag és élvezetes programja lesz s úgy mint minden évben, az idén is pompás szórakozást fog nyújtani.

„A nagybecskereki köz- és magántisztviselők táncmulatsága. A nagybecskereki köz- és magántisztviselők táncmulatsága iránt nemcsak városszerte, hanem a környéken is a legelőnkebb érdeklődés mutatkozik. A kaszinó összes helyiségeiben megtartandó nagyvárnyu mulatság sikere már azért is bizonyosra vehető, mert a naptár legkedvezőbb napjára, a jövő hó elsejére eső farsangvasárnapjára tűzték ki, ami egymagában is elég alapul szolgálhat arra, hogy jókedvét senki otthon ne felejtse.

Törvényzék.

Szorít-e a bilincs?

Nagybecskereki nyomdász sajtópöre.

Tusánovics Dusan nagybecskereki lap-szedő a múlt év május 3-án cikket írt a „Narodni Glasz” című Nagybecskereken megjelenő szerb hetilapban. „Szorít-e benneteket bilincs?” volt a cikk címe és a cselédtörvény miatt támadta benne az uralkodó osztályt.

A királyi ügyészség osztály elleni ízgatást látott a cikkben és ezért pörbe fogta a cikk íróját, Tusánovics Dusan, akit, mint Szegedről jelentik, tegnap vont felelősségre a szegedi esküdt-bírószág. A tárgyalást Pókay Elek táblai bíró vezette, szavazó bírák Nagy Zoltán és Babó Andor törvényeségi bírák voltak. A vádat Szapár József dr. kir. ügyész képviselte.

Tusánovics elmondta, hogy akkor napvilágot látott cselédtörvény-tervezet alkalmából írta a vád tárgyat képező cikket. Nem érzi magát bűnösnek, mert nem ízgatás volt a célja, hanem hogy a cselédtörvény tervezetét, melyet a munkásnépra nagyon károsnak tartott, változtassanak. Védelmére kérte fölolvanni a „Népszava”, vagy „A Polgár” múlt év májusi egyik számát, mely igazolja, hogy a hangulat akkor a cselédtörvény miatt olyan ízgatott volt, mely nem csoda, hogy őt is magával ragadta.

Az esküdtek a vádlottat bűnösnek mondták ki az osztály elleni ízgatásban. Ezért a bíróság — tekintetbe véve, hogy Tusánovics már 1905-ben ült két hónapot az államfogházban ízgatásért — hat havi államfogházra ítélte. Az ügyész megnyugodott, a vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén csak kisebb dolgokat tárgyaltak, majd pedig az ülés végén interpellációk voltak.

Az ülést Justh Gyula elnök délelőtt 10 órakor nyitja meg. Előterjesztései során me'eg hangon elparentálja az elhunyt Uray Imrét s indítványára a Ház jegyzőkönyvileg megőrökíti részvétét.

Jelenti azután az elnök, hogy Baross Jusztin, miután alispánna választották, lemondott trencsényi mandátumáról.

A Ház magadja az elnöknek a föhatalmazást, hogy ugy Baross, mint Uray választókerületében az új választásokra a szükséges intézkedéseket tegye.

Bemutatja továbbá az elnök a csikszeredai és szabadkai mandátumokat, majd jelenti, hogy dr. Nagy Ferenc ellen összeférhetelenségi bejelentést tettek, amely azonban nem felel meg a formáknak s így irattárba kerül.

Ezután következett a napirend.

Hódy Gyula bemutatja a könyvtári bizottság jelentését, amelyet a Ház tudomásul vesz.

Hermán Ferenc betereszti a kérvényi bizottság jelentését a kérvények 46. és 47-ik sorjegyéről, amelyet a Ház szintén tudomásul vesz.

Ezután megállapítják a holnapi ülés napirendjét, amelyre a statisztikai hivatal jelentésének tárgyalását tűzik ki.

Most az interpellációkra került a sor.

Elsőnek Apponyi Albert gróf kultuszminiszter válasza jött volna Bozóky Árpádnak a szebenmegyei közoktatás tárgyában tett interpellációjára, de Apponyi kijelentette, hogy miután Bozóky nincs jelen a Házban, választát máskor adja meg.

Mezőfi Vilmos a lakásuzsora ügyében interpellál s élesen megtámadja a budapesti káziurakat, akik valósággal kizsákmányolják a lakókat. Számos példát hoz föl a hallatlan mérvű házbéremelésekről, amelyek a leghatározottabban a büntető törvénybe ütköznek. Interpellálja a belügy- és pénzügyminisztert, hogy a főváros környékén munkásházakat építsenek, az igazságügyminisztert pedig azíránt, hogy a lakásuzsora megtorlására vegyen föl megfelelő intézkedést a büntetőtörvénykönyvbe.

Verecs József a regale-törvény végrehajtása iránt interpellálja a belügy- és pénzügyminisztert. Sürgeti a regale-törvény végrehajtását oly módon, hogy a regale-kötvények községi takarékpénztárak létesítésének alapját képezhessék.

Mindkét interpellációt kiadják az illető minisztereknek.

Ezzel az ülés véget ért.

A fiumei kormányzó Budapesten.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó ma reggel Budapestre érkezett s itt jelentést tett a minisztereknek a folyó ügyekről. A kormányzó este visszautazik Fiuméba.

A házsabályrevízió.

Budapest, február 19. (A „Torontál” ered. távirata.) A házsabályrevízió ügyében tartandó új pártközi konferenciát ma délután 4 órakor tartják meg. A konferenciára 3 függetlenségi, 2 néppárti, 2 alkotmánypárti és 2 disszidens (Szappanos és Lengyel) képviselő hivatalos.

Az erdélyi új református püspök.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kolozsvárról sürgönyzik, ott ma ejtették meg az erdélyi református püspök-választást. Új püspöknek egyhangulag Kenessey Béla kolozsvári ref. teológiai igazgatót választották meg.

Monarchiánk és Oroszország.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlintől sürgönyzik: Pétervárról táviratozza a Tageblatt tudósítója: Diplomáciai körökben az a hír kering, hogy legközelebb egy akta fog nyilvánosságra kerülni a hatalmaknak új csoportulásáról a közeli Kelet érdekszférái tekintetében. E szerint Oroszország Angliával közösen fog eljárni, támogatva Franciaország által. Az új csoportosulásnak az a célja, hogy izolálják Auszria-Magyarországot és Németországot a Balkánon.

Nagy pénzhamisítási pör.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Debrecenből sürgönyzik, az ottani törvényszék ma kezdte meg egy nagy pénzhamisító bandának a bünpörét. A banda főleg 50 koronások gyártásával foglalkozott, amelyeket Angliában készítettek.

A pör szoros összefüggésben áll a Máramaroszigeten kivégzett Husz Ábráhammal, amennyiben Husz volt a hamisítás értelmi szerzője. A tárgyalásra Máramaros, Bereg és Ugocsa megyéből közel négyszáz ember van beidézve. Ezek közül a vádlottak száma 142, a tanúk pedig 246. A délelőtt a vádirat fölolvásával telt el.

Párisban kémkedésért letartóztatott magyar építész.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, az ottani rendőrség letartóztatta Krumholz Ágoston budapesti építész, akinek Budapesten virágzó vállalata van s aki az egész világon elterjedt asbest-padló föltalálója. Krumholzot kémkedéssel vádolják, mert állítólag a francia kormányhozható léghajó terveit akarta megkeríteni. Házkutatást is tartottak párisi lakásán s itt hirt szerint sok kompromittáló iratot találtak.

A színész nő gyermeke.

Budapest, február 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy budai asszonyhoz a napokban beállított egy elegáns öltözött nő s egy kis csecsemőt adott át neki, hogy azt, amíg visszajön, megőrizze. A nő egyuttal 40 koronát adott át az őrzésért az asszonynak. Miután az illető nő napokig nem jelentkezett, az asszony jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség a gyermeket lelencházba tette s egyben megindította a nyomozást a gyermekcsempész ellen. A vizsgálat eddigi adatai szerint az illető nő a fővárosnak egyik ünnepelt primadonnája volna, s kinek nevét is tudja a rendőrség, de egyelőre a vizsgálat érdekében elhallgatja.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23-04
Buza (októberre 1908.)	20-20
Rozs (áprilisra 1908.)	20-30
Rozs (októberre 1908.)	17-44
Zab (áprilisra 1908.)	15-40
Tengeri (májusra 1908.)	13-34

Közgazdaság.

Torontálvármegye selyemtenyésztése.

— A selyemtenyésztési felügyelő jelentése. —

II.

A vármegye selyemtenyésztéséről járasonként a következőket mondja a jelentés:

A pancsovai járásban 1907. évben 13 községben közterületeken és közutak mellett volt: lomszedésre nem alkalmas szederfa 33.644 darab, lomszedésre alkalmas szederfa 25.438 darab. A szokásos csontkítás után 25.238 darab lomszedésre alkalmas szederfa áll rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 4 darab fa. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük a selyemtenyésztés sikerét. Ez évben tényleg 4290 család vállalt selymperpetét. Ezek közül 4057 család 56.880 kgr. gubót termelt és 115.665 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 28 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 173 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Gerliczki Rózsa berecszói lakos. Részint gondatlanság, részint lombhiany miatt 233 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés megkezdése óta 1.755.793 koronát fizettünk ki a járásban. Szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a járás községeinek, részint

a községekben lakó magánfeleknek 1907-ben 28.550 drb 2—3 éves szederfacsemetét. Működése óta pedig kiosztott a járásban 5529 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 1.259.137 drb 2—3 éves szederfacsemetét. Ez évben a községi faiskolából kiültettek 4347 drb szederfát. Kiültettek ezenkívül közterületekre és közutak mellé 444 drb másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mértékben veszi hasznát a szegény ember a szederfának. Ez évben tönkrement 1005 drb fiatal és 346 drb öreg szederfa.

Az antalfalvai járásban 1907. évben 13 községben közterületeken és közutak mellett volt: lomszedésre nem alkalmas szederfa 33.843 darab, lomszedésre alkalmas szederfa 19.840 darab. A szokásos csontkítás után 19.688 lomszedésre alkalmas szederfa áll rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 5 fa. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük a selyemtenyésztés sikerét. Ezen évben tényleg 3893 család vállalt selymperpetét. Ezek közül 3531 család 53.666 kilogramm gubót termelt és 110.122 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 31 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 219 koronára rugott. Ezen tenyésztőnek neve Szabó József lajossalal lakos. Részint gondatlanság, részint lombhiany miatt 362 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés óta 1.698.549 koronát fizettünk ki a járásban.

Szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a járás községeinek, részint a községben lakó magánfeleknek 1907-ben 1206 darab kiültetésre alkalmas szederfát; 147.130 darab 2—3 éves szederfacsemetét. Működése óta pedig kiosztott a járásban 7509 darab kiültetésre alkalmas szederfát; 1.937.487 darab 2—3 éves szederfacsemetét. Ez évben a községi faiskolából kiültettek 8051 drb szederfát. Kiültettek ezenkívül közterületekre és közutak mellé 385 másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mértékben veszi hasznát a szegény ember a szederfának. Ez évben tönkrement 708 drb fiatal és 268 drb öreg szederfa.

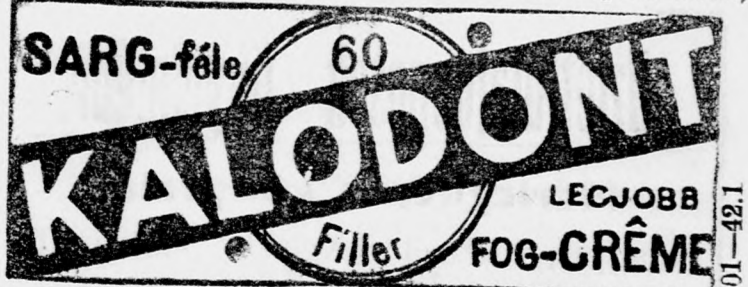
A nagybecskereki járásban 1907. évben 24 községben közterületeken és közutak mellett volt: lomszedésre nem alkalmas szederfa 27.042 drb, lomszedésre alkalmas szederfa 15.158 drb. A szokásos csontkítás 14.487 drb lomszedésre alkalmas szederfa áll rendelkezésére a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 7 fa. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük a selyemtenyésztés sikerét. Ezen évben tényleg 1849 család vállalt selymperpetét. Ezek közül 1683 család 31.732 kgr. gubót termelt és 65.114 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 38 kor. volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 145 kor. rugott. Ezen tenyésztőnek neve Hengsz József kistoráki lakos. Részint gondatlanság, részint lombhiany miatt 166 családnál nem sikerült a tenyésztés. A selyemtenyésztés megkezdése óta 850.760 koronát fizettünk ki a járásban. Szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség részint a járás községeinek, részint a községekben lakó magánfeleknek 1907-ben 673 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 54.000 drb 2—3 éves szederfacsemetét. Működése óta pedig kiosztott a járásban 2629 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 632.625 drb 2—3 éves szederfacsemetét. Ez évben a községi faiskolából kiültettek 3305 drb szederfát. Kiültettek ezenkívül közterületekre és közutak mellé 876 drb másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mértékben veszi hasznát a szegény ember a szederfának. Ez évben tönkrement 1415 drb fiatal és 243 drb öreg szederfa.

(Folytatjuk.)

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

383/1908. sz.

198-32

Arverési hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy folyó hó 23-án d. u. 2 órakor Szerbelemér község bírói irodájában egy 6 éves

kiselejtezt bika

fog eladatni.

Szerbelemér, 1908. évi február 15.

Momirov Rada, bíró.

A katalinfalvai községi takarékpénztár mint egyéni cég 1907. évi zárszámadása.
Schluss-Rechnung der Katalinfalvaer Gemeinde-Sparkassa als Einzelfirma pro 1907.

Forgalom K. 1,679,557-48 — Revirement K. 1,679,557-48

VAGYON. — ACTIVA.		Zármérleg-számla. — Schluss-Bilanz-Conto.		TEHER. — PASSIVA.	
Pénzkészlet 1907. év végén — Baargeld Ende 1907	4290	16	Alaptőke — Stammkapital	80000	—
Ingatlan-számla — Realitäten-Conto	8000	—	Tartalékalap — Reservefond	K. 5694-32	—
Váltó-számla — Wechsel-Conto	231020	96	Leírás — Abschreibung	K. 1716 88	3977
Giró-számla — Giro-Conto	601	26	Átmeneti kamatok számla — Transitorische-Zinsen		2602
Folyó-számla — Conto-Corrent-Conto	20062	91	Betét-számla — Einlagen-Conto		174663
Adó-számla — Debitoren-Conto	1777	95	Tiszta nyereség — Reingewinn		4510
	265753	24		265753	24

TARTOZIK. — SOLL.		Nyereség- és veszteség-számla. — Gewinn- und Verlust-Conto.		KÖVETEL. — HABEN.	
Visszlesz. váltó-kamat — Reescompt-Wechselzinsen	155	24	Váltókamat-számla — Wechsel-Zins-Conto	12385	30
Betéti kamat-számla — Einlagen-Zinsen-Conto	5173	89	Különb. bevétel számla — Conto pro Diverse	18	95
Költség-számla — Regie-Conto:			Folyó-számlai kamatok — Conto-Corrent-Zinsen	74	16
All. közs. adók és fizetések — Staats-, Gemeinde- steuer und Gehälter	K. 1720 74				
Megy. adó, betétkamatadó, postabér, stb. — Com- steuer, Einl.-Zinsen-Steuer, Postspesen	K. 918 54	2639			
Tiszta nyereség — Reingewinn		4510			
		12478		12478	41

Katalinfalva, 1907. december hó 31-én.

A könyvelésért: — Für die Buchhaltung:

Wilhelm János s. k.

197-21

Az igazgatóság: — Die Direction:

Schütz János s. k., igazgató. — Director.
Weisz Miklós s. k.

Kollinger János s. k., pénztárnok. — Kassier.
Urszó Mátyás s. k.

Schütz Péter s. k.
Stumpf Mihály s. k.

Barbier Henrik s. k.
Till Miklós s. k.

Klausz János s. k.

Ezen zármérleg-számla, valamint nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, mindenben egyezők és helyesnek találtak. Dieser Bilanz-Conto, Verlust- und Gewinn-Conto wurde mit den Geschäftsbüchern verglichen und in allem übereinstimmend befunden.

A felügyelő-bizottság: — Der Aufsichtsrath:

Schleich Miklós s. k., jegyző. — Notár.

Keksz Domonkos s. k.

Glígorovics Milán s. k.

Weisz Sebestyén s. k.

2968/1908. sz. Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

Versenyárgyalási hirdetés.

Nagybecskerek város képviselőtestületének 8—1321/1908. sz. határozata alapján a város belterületén **egy ovodaépület** s hozzátartozó **melléképületek** felépítésére **1908. évi márc. hó 9-ik napjának d. e. 11 órájára** Nagybecskerek város polgármesteri hivatalának helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek. Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fenti munkát elvállalására vonatkozó, s az ajánlati összeg után számítandó 5% bányapénzzel ellátott zárt ajánlataikat fent kitűzött határidőig a nevezett hivatalhoz annyival inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak. A munkáltra vonatkozó műs. aki művelet, általános és részletes feltételek, valamint szerződési minta fenti határidőig a városi II. tanácsnoki hivatalban a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők s az ajánlati minta ugyanott megszerzhető.

Ajánlattevők tartoznak kijelenteni, hogy az anyagok gyártása, feldolgozása és ellenőrzése tekintetében a 83000—III/1907. B. M. sz. körendeletnek magukat alávetik.

A költségvetési előirányzat 7068 kor. 45 fill. A városi hatóság fenntartja annak a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árra — szabadon választhasson.

Nagybecskerek, 1908. évi febr. 16.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegképes könyvelő, magyar, német levelező, elsőrendű irodai erő ajánlkozik **fél napi, vagy esti foglalkozásra.** Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.

Szíves megkeresések „Megbízható” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 30—x.15

3316/908. sz.

Valkány község előjárósága.

Hirdetés.

Valkány község képviselőtestülete 1907. évben 15., 28., 34. és 40. számú jogerős közgyűlési határozatával a községi

jegyzői lak restaurálását

határozta el.

Az építési költség az elkészített költség terv szerint 8100 koronára van előirányozva

Felhivatnak mindazon építési vállalkozók, kik ezen munkát elvállalni óhajtják, hogy zárt ajánlataikat s az építés költség 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban **folyó évi március hó 2-áig** alóirótt község előjáróságánál nyujtsák be

A feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Valkányon, 1908. évi február hó 11-én.

Simonsich Béla,
jegyző. 192—3.2

Minea Alexa,
bíró

Az „Ujszentiváni tej- és más élelmiszer értékesítő szövetkezet” igazgatóságától.

Meghívás.

Az „Ujszentiváni tej- és más élelmiszer értékesítő szövetkezet” **folyó évi február hó 29-én d. u. 3 órakor** tartja

VIII. rendes közgyűlést,

melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

N a p i r e n d:

1. Igazgatósági jelentés és felügyelő-bizottsági jelentés, a zárszámadás bemutatása, megállapítása, jóváhagyása s a felmentvény megadása.
2. A szövetkezet feloszlása feletti határozat.
3. Felszámoló-bizottság, vagy fel nem oszlás esetén felügyelő-bizottság választása.
4. A szövetkezet tartaléktökéje s egyéb vagyonának mikénti feloszlása feletti határozat.
5. Jegyzőkönyvhitelesítők választása.
6. Indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, az eredeti mérleg, a tagok betűrendes névjegyzéke s a szövetkezet egyéb hirdetményei a szövetkezet helyiségében megtekinthetők.

Tagok száma az év elején 91 volt 135 üzletrészszel. Tagok száma az év végén 90 volt 134 üzletrészszel. Évközben kilépett 1 tag 1 üzletrészszel.

Ujszentiván, 1908. évi február 15.

200—1.1

Igazgatóság.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskerekben.

Hirdetés.

Alulírott község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Noniusz“-fajtájú 3½ éves 166 cm magasságú, 1908. évi tenyészévadra alkalmasnak találtatott

szénfekete ménje

f. évi február hó 27-én d. u. 2 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Nagyösz, 1908. évi február hó 17.

Meixensberger József, ifj. Kohlen Vilmos,
jegyző. 202—3.1 bíró.

870/1908. szám. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Torontál-Torda községében üresedésben levő s 1080 korona évi fizetéssel javadalmazott

segédjegyzői állásra

ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat is igazoló kérvényüket hozzám legkésőbb **folyó évi március hó 15-ig** nyujtsák be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecse, 1908. évi február hó 10-én.

187—3.3,

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Gyöngö mell és ótvágytalanságban

szenvedőknek legjobb szer a világon
:: a 3-szor desztillált ::

kárpáti-boroka-párlat

körülbelül 5 kilós kosárüveget bérmentve és utánvét mellett csak K. 8 szállít:

JESZENSZKY LAJOS
kárpáti-boroka feldolgozó telepe
NAGY-JESZEN. (Turócmegye).
(185—5.5)